

Izvorni znanstveni rad.
Prihvaćen: 20. studenoga 2022.

ULOGA ODGOJITELJA U PRIČANJU PRIČE

Josipa Siketić

i

red. prof. dr. sc. Tamara Turza-Bogdan
Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Čakovec – Zagreb

Sažetak: U radu se polazi od važnosti pričanja priče za razvoj rane pismenosti u dječjem vrtiću. Prikazuju se rezultati istraživanja koje je provedeno na uzorku od 348 ispitanika. Cilj istraživanja bio je dobiti uvid u odgojiteljeve kompetencije pričanja priča. Pritom se nastojalo utvrditi na koji način odgojitelji pričaju priče djeci i uključuju li djecu u takvu aktivnost te koje aktivnosti provode nakon pričanja priča i kako ih provode. Deskriptivna analiza rezultata pokazala je da odgojitelji u velikoj mjeri pričaju priče koristeći se različitim rekvizitima i poticajima za pričanje. Na temelju dobivenog uvida predlažemo buduća istraživanja u smjeru analize dječjega diskursa i odgojiteljskih kompetencija u razvoju rane pismenosti.

Ključne riječi: dječji vrtić, odgojitelji, pričanje priča, rana pismenost

UVOD

Pričanje priča oduvijek je bila važna aktivnost u djetetovu životu. Roditelji, odgojitelji, ali i svi oni koji se bave s djecom moraju biti svjesni njezine važnosti. Zbog toga pričanju priča valja posvetiti punu pozornost jer priče, osim što uvelike pomažu u razvoju jezika i govora, prenose iskustva i vrijednosti, omogućuju djeci lakše snalaženje u okolini, lakše prepoznavanje vlastitih i tuđih emocija i lakše jezično izražavanje.

Brojna su istraživanja koja govore o pozitivnom utjecaju priče na sveukupan dječji razvoj (Mellon 2000, Land 2011, Ellis, Brewster 2014). Priče su nezamjenjive zbog djetetova dubokog emotivnog doživljaja i osjećaja povezanosti s pripovjedačem. O pričanju priča moguće je danas progovarati iz vrlo širokog spektra područja koja se bave tom temom. Pričanje priča kao istraživačka se tema može pratiti u brojnim znanstvenim disciplinama i stručnim promišljanjima: etnologiji i kulturnoj antropologiji, psihologiji, filologiji, sociologiji, filozofiji, povijesti. U ovome radu raspravlja se o važnosti pričanja priče u dječjem jezičnome razvoju i poticanju rane pismenosti, a priči se pristupilo iz obrazovne perspektive istraživanja kompetencija odgojitelja kao pripovjedača. U radu je korišteno istraživanje koje je provedeno u sklopu izrade završnog rada *Pričanje priče u dječjem vrtiću* Josipe Siketić na preddiplomskom studiju Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Peti i Velički (2008) navode da su današnja djeca siromašna jezikom te se u nemalog broja djece predškolske dobi može primijetiti da imaju teškoća pri izgovoru potpunih rečenica: autorice napominju da ih djeca izgovaraju netočno, a svoje osjećaje i stavove teško oblikuju u riječi. Podatci pokazuju da određeni broj djece predškolske dobi ima neke od poremećaja jezika, govora ili komunikacije (Kologranić Belić, Matić, Olujčić i Srebačić 2015). Pričanje priča jedna je od aktivnosti kojom se može preventivno djelovati na sprječavanje govornih poremećaja i poticati razvoj rane pismenosti djeteta u području pripovijedanja. Istraživanja su pokazala da je djetetovo pripovijedanje dobra mjera dječjeg jezičnog razvoja jer razlikuje djecu prema dobi (Kuvač 2004). Također, u suodnosu pripovjedača i djeteta obogaćuje se *djetetovo govorno, jezično i komunikacijsko izražavanje* (Turza-Bogdan i Cvikić 2022: 135). Rezultati nedavno provedenog istraživanja o pričanju priče u hrvatskome obrazovnom sustavu pokazuju da odgojitelji u većem opsegu od učitelja izvode aktivnosti pričanja priče, a prate ih različitim rekvizitima i provode raznovrsnim metodama (Rimac Jurinović i Škaro 2018).

Komunikacija na materinskom jeziku jedna je od kompetencija koju propisuje Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

(2015). Nacionalni kurikulum navodi da se u ranoj i predškolskoj dobi komunikacija na materinskome jeziku osnažuje osposobljavanjem djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih osjećaja, doživljaja, misli i iskustava u različitim situacijama. Također, komunikacijom na materinskome jeziku uključuje se svijest o uporabi jezika na pozitivan i socijalno odgovoran način i potiče razvoj svijesti o utjecaju jezika na druge. Ta kompetencija oslanja se na poticajno jezično okruženje koje potiče djecu na socijalne interakcije (MZO 2015).

ISTRAŽIVANJE

S obzirom na navedene činjenice o važnosti pričanja priča zanimalo nas je koliko je ta aktivnost prisutna u radu odgojitelja u dječjem vrtiću. Naime, odgojitelji s djecom provedu velik dio radnoga dana i njihova je uloga u dječjem cjelokupnome pa i jezičnom razvoju vrlo velika i važna. Stoga je cilj istraživanja bio dobiti uvid u odgojiteljeve kompetencije pričanja priča. Nastojalo se utvrditi pričaju li odgojitelji priče djeci i koliko često. Također, nastojalo se utvrditi na koji način odgojitelji pričaju priče i uključuju li djecu u takvu aktivnost te koje aktivnosti provode nakon pričanja priče i kako ih provode. Postavljena su sljedeća istraživačka pitanja:

1. Pričaju li odgojitelji često priče djeci?
2. Koriste li se različitim metodama prilikom pričanja priča?
3. Na koji način uključuju djecu u pričanje priča?
4. Koje aktivnosti najčešće osmišljavaju nakon pričanja priča?

Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom koji se sastojao od 17 pitanja. Prvi dio anketnog upitnika odnosio se na demografske podatke o ispitanicima: spol, dob i radno iskustvo. Drugim dijelom anketnog upitnika ispitana je učestalost pričanja priča djeci, pri čemu je svaki odgojitelj prema vlastitom iskustvu naveo koliko često priča priče djeci te, ako ih ne priča, ukratko obrazložio razlog tomu. Osim toga, želio se utvrditi način na koji odgojitelji provode aktivnost pričanja priča, odnosno kojim se metodama koriste tijekom pričanja priča. Naposljetku, htjelo se saznati uključuju li odgojitelji djecu u pričanje priča i na koji

način. Postavljena su pitanja o aktivnostima koje odgojitelji provode nakon pričanja priča, a na kraju su mogli navesti svoje mišljenje o pričanju priča u vrtiću.

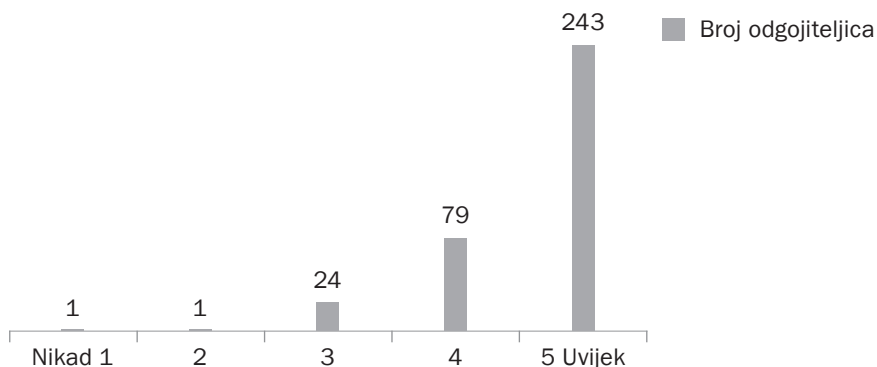
Ispitanici su imali mogućnost potvrdnog odabira, kratkog odgovora i odabira na linearnom mjerilu. Ispitanici su bili odgojitelji u radnom odnosu, a anketni upitnik bio je dostupan na društvenoj mreži Facebooku (odgojiteljske grupe Didaktika u dječjim vrtićima, Odgojitelji predškolske djece, Odgojitelji i odgojitelji pripravnici) u razdoblju od 12. ožujka do 6. travnja 2021. godine. Ukupno se odazvalo 348 odgojitelja (N = 348). Rezultati su deskriptivno opisani na razini broja i postotka.

ANALIZA I RASPRAVA

Demografski podatci u prvome dijelu ankete pokazali su da su svih 348 (100 %) ispitanika žene. Njih 128 (36,8 %) bile su odgojiteljice u dobi 21 – 30 godina, njih 107 (30,7 %) u dobi 30 – 40 godina, njih 78 (22,4 %) u dobi 40 – 50 godina, a njih 35 (10,1%) bile su odgojiteljice starije od 50 godina. Do pet godina radnog iskustva imale su 142 (40,8 %) odgojiteljice, između pet i deset godina radnog iskustva njih 53 (15,2 %), između 10 i 20 godina radnog iskustva njih 88 (25,3 %), između 20 i 30 godina radnog iskustva njih 48 (13,8 %), a 17 (4,9 %) odgojiteljica imalo je više od 30 godina radnoga iskustva. Prema godinama života najviše ih je između 21. i 30. godine i imaju do pet godina radnoga iskustva, a slijede ih ispitanice srednje dobi. Dobiveni podatci pokazuju da su ispitanice većinom mlađe i srednje dobi i na početku ili u sredini svojega profesionalnog rada. To također pokazuje da su upravo ove ispitanice u većini prisutne na spomenutoj društvenoj mreži aktivno se uključujući u rasprave u grupama o svojem profesionalnom radu.

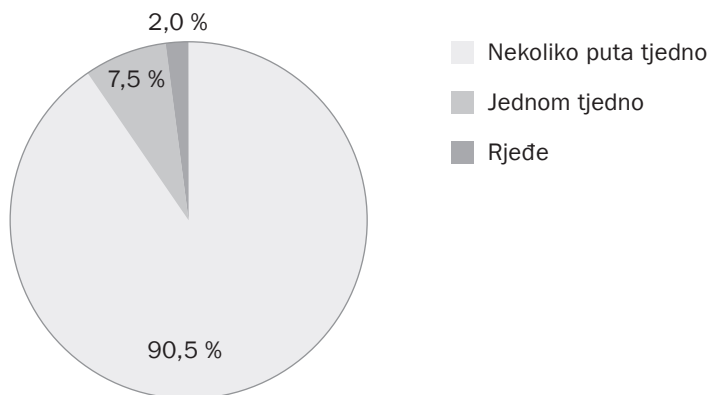
U drugome se dijelu anketnoga upitnika ispitivalo koliko često i na koji način odgojitelji pričaju priče u vrtiću.

Na pitanje o pričanju priča ispitanici su mogli dati odgovor na linearnom mjerilu od 1 (nikad) do 5 (uvijek). Jedna odgojiteljica (0,3 %) navela je da nikad ne priča djeci priče, dok su 243 (69,8 %) odgojiteljice navele da uvijek pričaju priče.

Graf 1. Pitanje: *Pričate li priče djeci?*

Na pitanje o učestalosti pričanja priča 315 (90,5 %) odgojiteljica odgovorilo je da priče pričaju nekoliko puta tjedno, 26 (7,5 %) odgojiteljica odgovorilo je da ih pričaju jednom tjedno, dok je 7 (2 %) odgojiteljica odgovorilo da je to rjeđe od jednom tjedno.

Graf 2. Pitanje: *Koliko često pričate priče?*

Na pitanje *Ako je Vaš odgovor bio NE, ukratko ga obrazložite*, odgovorile su četiri odgojiteljice, od kojih su dvije kao razlog navele rad u jasličkim skupinama, a dvije navode da djeci češće čitaju nego pričaju priče.

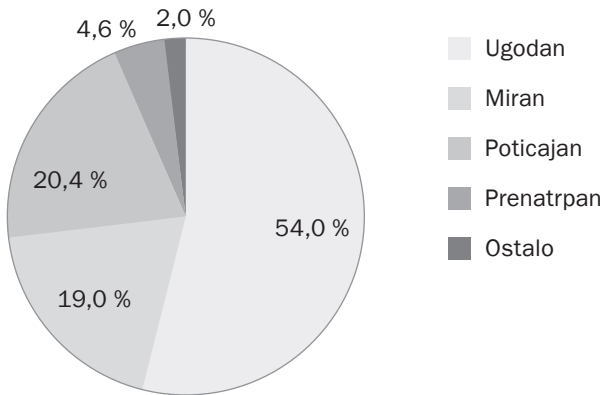
Na pitanje o tome kakav je njihov prostor za pričanje priča 188 (54 %) odgojiteljica odgovorilo je da je prostor *ugodan*, njih 66 (19 %) da je

miran, 71 (20,4 %) odgojiteljica da je *poticajan*, 16 (4,6 %) odgojiteljica da je *prenatran*, dok je 7 (2 %) odgojiteljica izabralo odgovor *ostalo*.

Neki od odgovora odgojiteljica jesu sljedeći:

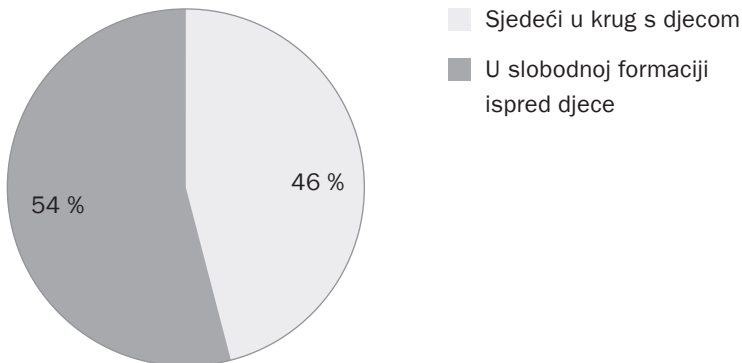
Nema ga. Čitam im pred spavanje kada su već u svojim krevetićima. Trenutno zbog epidemioloških mjera, siromašan (samo nekoliko slikovnica i dvije kožne fotelje).

Naš je kutak za priče ondje gdje ga mi stvorimo.

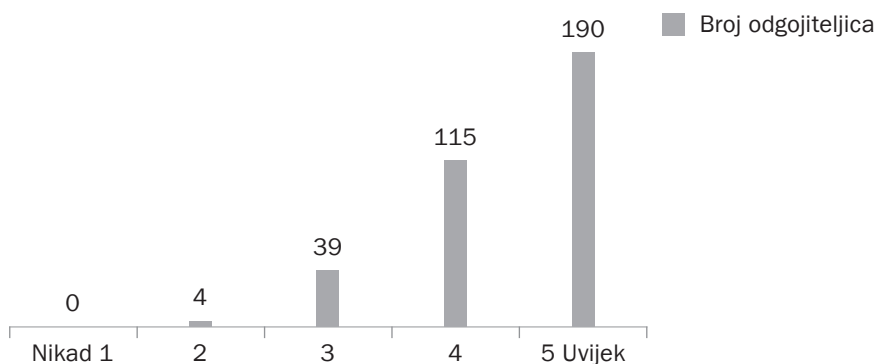
Graf 3. Pitanje: *Kako biste opisali svoj kutić za pričanje?*

Na pitanje o načinu pričanja priča 160 (46 %) odgojiteljica odgovorilo je da priče priča sjedeći u krugu s djecom, dok je 188 (54 %) odgojiteljica odgovorilo da to čine u slobodnoj formaciji ispred djece.

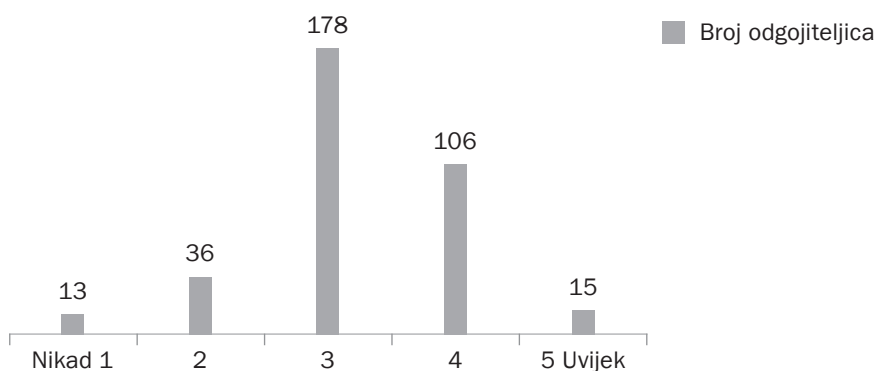
Graf 4. Pitanje: *Na koji način najčešće pričate priče djeci?*

Na pitanje o korištenju gesta ispitanici su mogli dati odgovor na linearnom mjerilu od 1 (nikad) do 5 (uvijek). Nijedna odgojiteljica (0 %) nije navela da se nikad ne koristi gestama, dok je 190 (54,6 %) odgojiteljica navelo da se uvijek koristi gestama.

Graf 5. Pitanje: *Koristite li se gestama tijekom pričanja priča?*

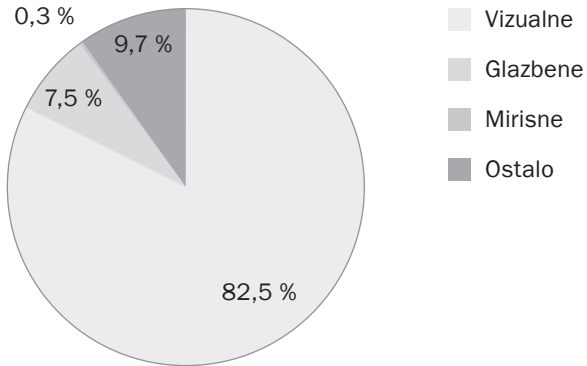
Na pitanje o korištenju rekvizita ispitanici su mogli dati odgovor na linearnom mjerilu od 1 (nikad) do 5 (uvijek). Njih 13 (3,7 %) odgojiteljica navelo je da se nikad ne koriste rekvizitima, dok je samo 15 (4,3 %) odgojiteljica navelo da se uvijek koriste rekvizitima.

Graf 6. Pitanje: *Koristite li se rekvizitima tijekom pričanja priča?*

Na pitanje o korištenju rekvizita u pričanju priča 287 (82,5 %) odgojiteljica odgovorilo je da se koristi vizualnima, njih 26 (7,5 %) glazbenima, jedna (0,3 %) odgojiteljica odgovorila je mirisnima, dok su 34 (9,7 %) odgojiteljice navele odgovor *ostalo*. Neki od odgovora odgojiteljica na-

vedeni pod ostalo jesu: *Kombinirano glazbene i vizualne; koristimo ovisno o prilici i dostupnim rekvizitima; lutka; sve navedeno; lutke ginjaol, štapne, lutke za prste, aplikacije, scena-kazalište, stolno kazalište (mini scena).*

Graf 7. Pitanje: *Kojim se rekvizitima koristite?*

Na pitanje *Ako je Vaš odgovor bio NE, ukratko ga obrazložite*, odgovorilo je 17 odgojiteljica. Njihovi su odgovori:

Nisam imala potrebu koristiti ih.

Smatram važnim dopustiti djeci da tijekom slušanja priče stvaraju svoje vlastite unutarnje slike.

Mimika, gestikulacija, boja glasa, govor tijela često su mi dovoljni.

Nedostatak materijala za izradu.

Ne koristim rekvizite.

Većinom koristim geste.

Koristim rekvizite ako je unaprijed isplanirano, uobičajeno ne.

Pokazujem im slike u priči.

Da se djecu potiče na maštu.

Pa mislim da su nepotrebni.

Nedostatak rekvizita.

Ne želim skretati pažnju sa sadržaja priče.

Ne koristim rekvizite jer uglavnom držim knjigu okrenutu prema djeci kako bi mogli pratiti slike uz priču.

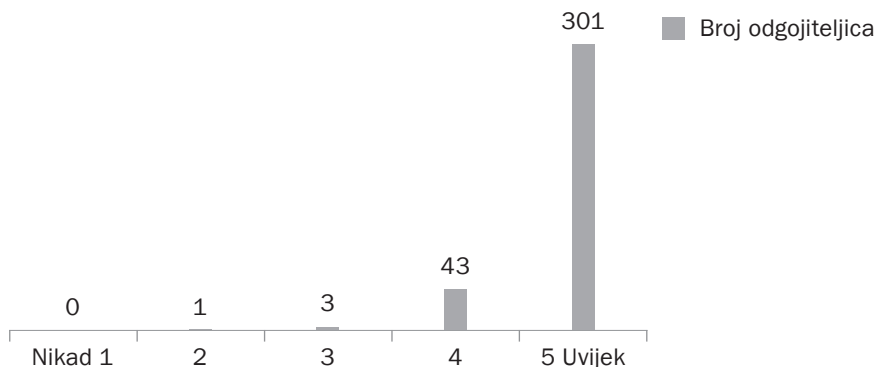
Ne pripremim se dovoljno dobro.

Koristim slikovnicu.

Čitam priče iz knjiga.

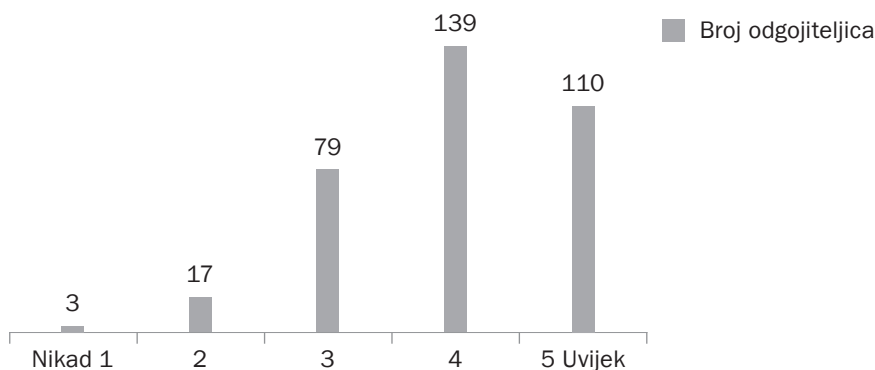
Radije pričam uz geste, pokrete i oponašanje glasova.

Na pitanje o prilagodbi tona i boje glasa prilikom pričanja priča ispitanici su mogli dati odgovor na linearnom mjerilu od 1 (nikad) do 5 (uvijek). Nijedna (0 %) odgojiteljica nije odgovorila da nikad ne prilagođuje boju i ton glasa tijekom pričanja priča, dok je 301 (86,5 %) odgojiteljica odgovorila da uvijek prilagođuje boju i ton glasa tijekom pričanja priča.

Graf 8. Pitanje: *Prilagođujete li ton i boju glasa tijekom pričanja priča?*

Na pitanje o interaktivnom (dijaloškom) čitanju priče ispitanici su mogli dati odgovor na linearnom mjerilu od 1 (nikad) do 5 (uvijek). Tri (0,9 %) odgojiteljice odgovorile su da nikad ne uključuju djecu u pričanje priča, dok je 110 (31,6 %) odgojiteljica odgovorilo da to čine uvijek.

Graf 9. Pitanje: *Uključujete li djecu u pričanje priča?*

Na pitanje *Na koji način uključujete djecu u pričanje priča?* odgojiteljice su dale raznovrsne odgovore. Redukcijom odgovora dobili smo naj-

češće odgovore: postavljanjem poticajnih pitanja (108 ili 31 % odgovora), dovršavanjem rečenice ili priče (72 ili 20,7 %), prepričavanjem (52 ili 14,9 %), imitacijom zvukova ili glasova iz priče (30 ili 8,6 %), podjelom uloga (22 ili 6,3 %), razgovorom o priči (27 ili 7,7 %). U nastavku su navedeni neki od odgovora odgojiteljica:

Postavljanjem pitanja tijekom i nakon pričanja – što mislite što će se sljedeće dogoditi, kako biste vi postupili u ovoj situaciji, slažete li se (s nečime iz priče), mislite li da je to ispravno, kako se ponaša lik i slično.

Pružanje prilike za dovršavanje rečenica, opisivanje ilustracija, pričanje prema sjećanju, zamišljanje nastavka priče.

Stvaraju zvukove, žubor, kišu, vjetar, kucaju, škripe.

Razgovaramo o tijeku radnje, likovima, što se djeci svidjelo, što nije, što bi promijenili.

Kako sam u waldorfskoj skupini, pričamo priču tri tjedna i nakon dva tjedna pričanja, svaki dan priča priču jedno dijete ispred svojih prijatelja.

Na jutarnjem sastanku ili pred spavanje.

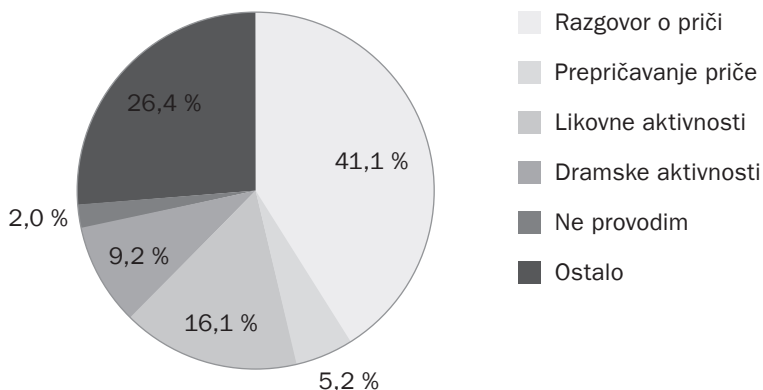
Na pitanje o provođenju aktivnosti nakon pričanja priče 143 (41,1 %) odgojiteljice su odgovorile da je to razgovor o priči, njih 18 (5,2 %) odgovorilo je da prepričava priču, njih 56 (16,1 %) da rade likovne aktivnosti, 32 (9,2 %) odgojiteljice odgovorile su da potiču dramske aktivnosti, 7 (2 %) odgojiteljica odgovorilo je da ne provode aktivnosti nakon pričanja priče, dok su 92 (26,4 %) odgojiteljice izabrale odgovor *ostalo*. Neki od odgovora odgojiteljica navedeni pod *ostalo* jesu:

Sve navedeno.

Po centrima su uključene ponekad likovne aktivnosti, stolno-manipulativne, aktivnosti u centru građenja, istraživačkom centru. Nekada u većini centara sobe dnevnog boravka, nekada samo u pojedinim centrima. Sve ovisi o dobi djece, interesu i mogućnostima.

Prvo razgovaramo o priči, zatim ju prepričamo te se na kraju likovno izražavaju na temu priče.

Razgovor, nastavim priču kroz vježbanje, ples, djeci prepustim lutke u simboličku igru.

Graf 10. Pitanje: *Koje aktivnosti provodite nakon pričanja priča?*

U posljednjem pitanju tražilo se mišljenje ispitanika o ovoj temi. Ostavljena je mogućnost slobodnoga pisanja. Neki od odgovora jesu sljedeći:

Vrlo važno je pričati priče što češće. Koristiti i u jaslicama. Započeti sa jednostavnim pričama sa ponavljanjima. Vrlo ih vole i brzo se naviknu slušati. Dobro je ponavljati omiljene priče.

Neizostavni dio, iznimno važno područje rada s bezbroj mogućnosti djelovanja na razvoj djeteta.

Vrlo su poticajne za razvoj govora djece, razvijaju maštu i kreativnost, usađuju djeci vrijednosti života.

Storytelling se u mom dosadašnjem radu pokazao kao djeci najzanimljiviji oblik pričanja priče.

Pričanje priča je skoro svakodnevna aktivnost u mojoj skupini. Kolegica i ja pažljivo biramo tematiku priče. Primijetile smo da nas djeca još danima poslije podsjećaju na ispričanu ili pročitano priču.

Priča je poticaj i uvod u sve druge aktivnosti.

Pričati i samo pričati priče djeci.

RASPRAVA

Prvo je naše istraživačko pitanje bilo *Pričaju li odgojitelji često priče djeci?* Velika je većina ispitanika odgovorila da djeci pričaju priče pa čak i nekoliko puta tjedno, dok ih manji broj priča priče jednom tjedno, a vrlo ih malo djeci rjeđe pričaju priče. Stoga na postavljeno pitanje o čestoći pričanja priča možemo odgovoriti da odgojitelji to čine redovito i često.

Dobivenim rezultatom doista možemo biti zadovoljni jer pokazuje da odgojitelji razumiju važnost pričanja priča djeci i shvaćaju vrijednosti koje priče imaju za djecu. Njihovi odgovori o prostoru u kojem pričaju priču također pokazuju da razumiju ulogu prostora u stvaranju atmosfere za pričanje priče, čak i tada kada to nije poseban prostor, nego ga odgojiteljice same stvore u situaciji pričanja.

Zanimalo nas je i kojim se metodama odgojitelji koriste prilikom pričanja priča i na koji ih način pričaju. Svi ispitanici primjenjuju neku od forma pričanja priča: sjedeći u krugu s djecom ili u slobodnoj formaciji ispred djece. Pokazuje se da ih većina sjedi s djecom u krugu, što je način koji djeci pruža sigurnost i prihvaćanje. Također primjenjuju rituale i materijale u pričanju priče (Velički 2013). Utvrđeno je da se svi ispitanici koriste gestama tijekom pričanja, no različita je učestalost njihove uporabe. Korištenje gesta u velikom je broju prisutno u odgovorima što također pokazuje da su odgojiteljice upoznate s tim koliko je bitno da pričanje priče bude popraćeno gestama. Učestalost uporabe pojedinih načina pričanja pokazuje da ispitanici mijenjaju svoje načine i metode pričanja priče. To pokazuju i odgovori o korištenju rekvizita, u kojima ispitanici pojašnjavaju da se njima ne koriste uvijek, što je i razumljivo s obzirom na to da nije uvijek moguća priprema koju zahtijeva organizacija pričanja s rekvizitima. Od rekvizita najzastupljeniji su pak vizualni rekviziti, no neki ispitanici odgovaraju da se koriste isključivo gestama kako bi djeca mogla stvoriti vlastite unutarnje slike i zamisliti radnju i likove. Velika većina ispitanika također je svjesna uloge glasovnih i interpretacijskih mogućnosti prilikom pričanja te ih iskorištava u radu. Ovi rezultati pokazuju da se odgojitelji koriste različitim metodama prilikom pričanja priče.

Na istraživačko pitanje o interaktivnom (dijaloškom) čitanju također smo dobili potvrđan odgovor. Kao što je vidljivo u rezultatima, velika većina ispitanika odgovorila je da uključuje djecu u pričanje. Rezultati istraživanja pokazali su da ispitanici djecu najviše uključuju u pričanje priča poticajnim pitanjima i dovršavanjem rečenice ili priče, a potom slijedi prepričavanje priča. Od načina uključivanja djece u pričanje priča najmanje je odgovora da se to čini oponašanjem zvukova ili glasova iz priče, podjelom uloga i razgovorom o priči. Situacijama i aktivnostima uz pričanje priče odgojitelji se koriste kako bi kod djeteta pobudili zanimanje i potaknuli ga na spontani govor (Petrović-Sočo 1997). Na temelju dobivenih rezultata možemo zaključiti da ispitanici vrlo često primjenjuju aktivnosti u kojima djeca aktivno sudjeluju za razliku od onih u kojima su pasivni slušači. U skladu je to i s novijim znanstvenim istraživanjima u području ranoga odgoja i obrazovanja te s predvještinama rane pismenosti (Peretić, Padovan, Kologranić Belić 2015). Dobiveni rezultati u skladu su i s načelima nacionalnoga kurikula predškolskoga odgoja i obrazovanja (MZOS 2015).

Zanimalo nas je i koje aktivnosti odgojitelji najčešće provode nakon čitanja priče. Rezultati istraživanja pokazuju da su to različite aktivnosti, no najviše ispitanika odgovorilo je da nakon pričanja priča s djecom najčešće razgovaraju o priči. Bilo bi zanimljivo u daljem istraživanju ispitati na koji način odgojitelji s djecom razgovaraju o priči. Nakon razgovora o priči sljedeća je česta aktivnost koju ispitanici provode nakon pričanja priča likovna aktivnost, a slijede ju dramske aktivnosti i prepričavanje priče. Na temelju ovih rezultata dodatno bi se mogla istražiti svaka od navedenih aktivnosti kako bi se ispitalo kako ona utječe na razvoj rane pismenosti.

ZAKLJUČAK

S psihološkoga stajališta, pričanjem priča stvara se posebna veza između pripovjedača i djeteta. Pripovjedač djetetu približuje svijet koji ga okružuje, djeca se užive u ono što čuju, često stavljaju sebe u kontekst priče poistovjećujući se s likovima, što će im biti smjernica i rje-

šenje za životne situacije u kojima će se tek naći. Također, pričanjem priča potiče se razvoj mašte i kreativnosti kod djece (Čudina Obradović 2014). Osim što ima pozitivne psihološke učinke, pričanje priče utječe i na ovladavanje vještinama rane pismenosti (Peretić, Padovan, Kologranić Belić 2015). Stoga je potrebno poznavati i obilježja jezičnoga razvoja kako bi se pričanje priča, kao i sve ostale aktivnosti pripovijedanja, poticalo i provodilo s ciljem razvoja rane pismenosti (Turza-Bogdan i Cvikić 2022).

Rezultati istraživanja pokazuju da su odgojitelji svjesni važnosti pričanja priča djeci u ranoj dobi. Osim što odgojitelji pričaju priče, često pritom uključuju djecu te pričanje postaje interaktivno, uz razgovor, imitaciju zvukova ili prepričavanje. Tijekom pričanja upotrebljavaju razne rekvizite i pomagala kako bi djeca što lakše ušla u svijet priče, a nakon pričanja često provode razne aktivnosti kako bi priču upotpunili. Stoga i ovo istraživanje podupire navedeno ranije istraživanje o pričanju priča (Rimac Jurinović i Škaro 2018). Na temelju ovih pokazatelja potrebna su dalja istraživanja, posebice u područjima filologije i obrazovne lingvistike, i to dječjega jezičnog razvoja i strukture dječjega pripovjednog diskursa, te ispitivanja odgojiteljskih kompetencija pri razvoju rane pismenosti kod djece.

LITERATURA

- Čudina-Obradović, M. (2014). *Psihologija čitanja. Od motivacije do razumijevanja*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Ellis, G., Brewster, J. (2014). *Tell it Again! The Storytelling Handbook for Primary English Language Teachers. Teaching English*. Preuzeto 3. 9. 2020. https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/pub_D467_Storytelling_handbook_FINAL_web.pdf
- Kearney R. (2009). *O pričama*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
- Kologranić Belić, L., Matić, A., Olujčić, M. & Srebačić, I. (2015.) Jezični, govorni i komunikacijski poremećaji djece predškolske i školske dobi. U: Kuvač Kraljević, J. (ur.) *Priručnik za prepoznavanje i obrazovanje dje-*

ce s jezičnim teškoćama. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 64–76.

- Kuvač, J. (2004.) Jezik i spoznaja u ranom dječjem pripovijedanju. Magistarski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.
- Land, K. (2011). The Art and Science of Storytelling Therapy. Storytelling therapy. Preuzeto s <http://www.storytellingtherapy.com/pages/intro.html>.
- Mellon, N. (2000). *Storytelling with Children*. Gloucestershire: Hawthorn Press.
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta [MZO]. (2014). Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.
- Peretić, M., Padovan, N., Kologranić Belić, L. (2015). Rana pismenost. U: Kuvač Kraljević, J. (ur.) *Priručnik za prepoznavanje i obrazovanje djece s jezičnim teškoćama*. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 52–64.
- Peti-Stantić, A., Velički, V. (2008). *Jezične igre za velike i male*. Zagreb: Alfa d. d.
- Petrović-Sočo, B. (1997). *Dijete, odgajatelj i slikovnica*. Zagreb: Alinea.
- Rimac Jurinović, M. i Škaro, A. (2019). Zašto odgojitelji i učitelji razredne nastave (ne) pričaju priče?. U: Gruić, I., Rimac Jurinović, M. & Vukojević, Z. (ur.) 2. Znanstveno-umjetnički simpozij o dramskome odgoju „Poticanje kvalitete u dramskome stvaralaštvu”: zbornik radova. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 440–454.
- Turza-Bogdan, T. i Cvikić, L. (2022). *Dijete, jezik, pismenost. Jezični temelji i poticanje pismenosti u odgojno-obrazovnom kontekstu*. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. ISBN: 978-953-8115-93-6 (u tisku).
- Velički, V. (2013). *Pričanje priča – stvaranje priča: Povratak izgubljenom govoru*. Zagreb: Alfa d. d.

ROLE OF PRESCHOOL TEACHERS IN STORYTELLING

SUMMARY

The paper is discussing the importance of storytelling in developing early literacy in the kindergarten age. It is based on the research conducted with a sample of 348 informants. The goal was to gain insight into competencies in storytelling among preschool teachers. We have investigated how they are telling stories, if they are involving children in those activities and which activities are conducted afterwards. The descriptive analysis has shown that the preschool teachers are mostly telling stories by using different objects and incentives for storytelling. Based on our insights, we are proposing further research in the analysis of children's discourse and preschool teacher's competencies in developing early literacy.

Keywords: kindergarten, preschool teachers, storytelling, early literacy